

2009./9. - A főváros határától az M5-ös autópálya mentén alig tíz kilométerre jobbra található Ócsa, az a 8000 lelkes nagyközség, amely Pest megye egyik gyöngyszeme.

A középkorban is erre vezetett a Szegedet Budával és Pesttel összekötő út, s ennek a későbbiekben is fontos postaútnak egyik jelentős állomáshelye volt a település.

- Azt szeretnénk, hogy Ócsa váljék a fővárosi agglomeráció szerves részévé - mondta lapunknak dr. Buza Attila polgármester, a térség nemrég elhunyt országgyűlési képviselője. - Ugyanakkor elvitathatatlan a kötődésünk a tőlünk délre fekvő területekhez is. Két térségi társulásnak is tagja Ócsa: az Ország Középe Társulásnak, valamint a főváros környéki Kertvárosi Társulásnak. Szeretnénk elnyerni a kertvárosi rangot. Településünk mindig is az Alföld kapuja volt, fontos kereskedelmi útvonalak ágaztak el innen.

A falu több szempontból is kétarcú. A lakosság egyik fele református, a másik katolikus vallású. A munkavállalók egy része az iparban dolgozik, mások a mezőgazdaságból élnek. A település öregfalusi részében még állnak a száz évnél is régebbi nádfedeleles házak, míg máshol korszerű, meglehetősen eklektikus stílusú lakóépületek emelkednek. A község keleti szélén találjuk a modern gázkészülék-gyárat, de ha egy kicsit tovább haladunk, az egyik tájvédelmi körzethez, az öreghegyi szőlőskertek löszbe vájt pincesorához érünk.

A község központjától, a Bajcsy-Zsilinszky úttól DNy-ra, egy kőhajításnyira húzódnak meg az Ófalu múlt században épült parasztházai, itt található a tájház, valamint a természetvédelmi igazgatóság Ócsai Tájvédelmi Központja - stílusosan egy régi nádfedeleles házban. Vele szemben a falu legértékesebb látnivalója, a román stílusú református erődtemplom.

Először egy 1240-ből fennmaradt irat említi az ócsai prépostságot, amelynek templomát a premontrei szerzetesek valószínűleg a XIII. században újítták fel. A Kelet-flandriai Ninivében Norbert Backmund windbergi premontrei szerzetes által megtalált - 1234-ből származó - jegyzékben már említik az ócsai Boldogságos Szűz Mária kolostort. A templomot a tatárok felgyújtották, később a törökök pedig mecsetnek használták. A fennmaradt jegyzőkönyvek tanúsága szerint a református egyház 1620 óta használja a templomot. A törökök kiűzése után a környék újratelepítésekor a vallási türelmetlenség akadályozta a templom helyreállítását. Még az 1700-as évek közepén is besütött a nap, beesett az eső a fedetlen templomba. 1777-ben Teleki József gróf segítségével helyreállították és bővítették Isten házáat. 1848-ban gyűjtést rendeztek az időszerű javítási munkákra, de az adományokat a gyülekezet följánlotta a szabadságharc költségeire, a haza javára. A XIX. században villámcsapás és tűzvész tett kárt a templomban, míg századunk húszas éveiben egy emelettel magasították a tornyokat. Az utolsó renoválásra 1985 és 1994 között került sor. Erre a kilenc évre a templom bezárták.

- Nagy örömmel és szeretettel végzem itt a szolgálatomat - mondja Hantos Péter, a fiatal református lelkész, akinek ez a gyülekezet a második szolgálati helye. - Bár ez egy országos jelentőségű műemlék, mi ezt az Isten, az imádság házának tartjuk, amely egy élő gyülekezet lelki otthona. Vasárnapokon megtelik gyülekezettel, annak ellenére, hogy nem egy kis templomról van szó. A nagy ünnepeken 400-500-an jönnek el az istentiszteletre. Ilyenkor az asszonyoldalon még ma is számos népviseletbe öltözött ócsai hívet láthatunk. A közelmúltban újult meg a gyülekezet világi vezetősége.

- Egyházunk célul tűzte ki a kétezredik évre a presbitériumok megújítását. A fő szempont az

volt, hogy olyan emberek kerüljenek be, akik templomba járó, élő hitű, imádkozó, a gyülekezetet ismerő, a hívekkel törődő emberek legyenek. Azok köréből választottunk, akiket jól ismerünk, akik bármilyen szolgálatot vállalnak, akik készek arra, hogy önfeláldozóan segítsék a gyülekezet életét. Ehhez erőre, időre, figyelemre van szükség.

A rendszerváltozást követően a református egyház ismét betöltheti korábbi társadalomszervező szerepét.

- A meghatározó értékrendszerrel bíró, virágzó falusi közösségeket negyven év alatt szétverték - folytatja a lelkész -, ennek a töredékeit igyekszünk mostanában összerakni. Benne vagyok az önkormányzat kulturális és oktatási bizottságában, tehát ezzel a gonddal az egész falu szintjén foglalkozom. Természetesen én azt szeretném, ha a keresztyén értékek lennének a meghatározóak - egymás megbecsülése, egymás tisztelete és szeretete - ahogy Pál apostol fogalmaz: "Semmit ne tegyetek önzésből, se hiú dicsőségvágyból, hanem alázattal különbnek tartván egymást magatoknál". Továbbá, érték lenne a hűség, a gyermek elfogadása Istentől, és az Ige által ihletett gyermeknevelés.

A változások nyomán újra sok szép keresztelés van, a templomnak köszönhetően még Budapestről is jönnek házasulandók, így tavaly nyáron majdnem minden szombaton volt esküvő. Ma éppen temetés van, a templom három harangja ilyenkor ötször - nyolckor, tízkor, délben, kettőkor és négy órakor - szólal meg. Zengő kánonjuk messze hangzik az ócsai határban.

Ha az M5-ös útról jövünk, a vasúti kereszteződés után a temetőhöz érkezünk. A tartalék területek mögött, a temető DK-i csücskében elvadult parcellákat találunk. Itt láthatók azok a múlt századi vagy még régebbi kopjafás sírok, amelyek a régi református temetkezési szokásokat őrzik.

A temető mellett tovább haladva jutunk a Kiss János költőről elnevezett utcába, ahol balra fordulva a FÉG gázkészülék gyárát találjuk. Folytatva utunkat Inárcs irányába, jobb oldalon szerény ovális tábla hívja föl figyelmünket a tájvédelmi körzetre. A földút a híres-neves ócsai pincesorhoz vezet. A kellemesen száraz homoki borokat közel száz pincében érleli a nemes penész. A vendéghívogatóan kialakított pincék előterében kellemes piknikek zajlanak a hétvégeken.

A XVIII. század végi ellenreformáció idején kétszer is megpróbálkoztak a reformátusok kiűzésével - sikertelenül. Esterházy Antal váci püspök azzal a kéréssel fordult Mária Teréziához, hogy rendelje el a templom visszaadását a katolikusok számára. A bizottság kiszállásakor a váci püspöknek azt kellett bizonyítania, hogy a templomban katolikus mise folyik. Ezt a környékbeli hívei mozgósításával igyekezett elérni. Csakhogy a készülő "puccsról" tudomást szerzett a helybeli Teleki József gróf és a bugyi földesúr, Beleznay Miklós, akik futárral értesítették a környékbeli reformátusokat. Így a bizottság érkezésekor már zengett a templomban a református zsoltár: Az Isten a mi reménységünk,/ Midőn reántsör ellenségünk. A zászlókkal érkező templomfogalók és a helybeliek között valóságos közelharc tört ki, amelyben a bugyi asszonyok jeleskedtek, lekapván hegyessarkú papucsukat, alaposan elkalapálták a jövevényeket. A kívülállók azt hívnak, hogy odabenn lövöldöznek, megfutamodtak. A vármegyei bizottság pedig kihirdette ítéletét: "Ennekutána az ócsai helvét hitvallású hívek templomuk szabad birtoklásában nem háboríttathatnak."

Zétényi Zoltán

Ócsa, az Alföld kapuja (Új Magyar Vidék)

Írta: Adminisztrátor

2010. április 19. hétfő - Módosítás: 2010. október 01. péntek

Fotó: ZZ Fotó & Média